

Een icoon aan het Merwedekanaal, het verhaal van Villa Jongerius.

In 2005 ben ik in Utrecht

komen wonen. Een voor mij tot dan toe niet heel bekende stad, ja ik was weleens met de tienertoerkaart naar Hoog Catherijne geweest, en doorgelopen naar die mooie werfkelders om daar heel stoer een biertje te drinken. Ook speelde ik weleens met mijn brassband een concours in het Beatrixtheater, maar dat was het dan. Later kwam er wat familie wonen en mijn schoonvader bleek er vandaan te komen maar dat ik de stad goed leerde kennen? Nee, niet echt.

Als je ergens zelf gaat wonen ga je rondkijken en ik weet nog dat ik voor de eerste keer tijdens een fietstocht langs het Merwedekanaal het icoon zag liggen. Het lag er zwaar gehavend bij, overwoekerd, getekend door de tijd en aangetast door de elementen maar ik zag het meteen. Dwars door de ellende zag ik de contouren van een iconisch gebouw. Ik ben afgestapt, heb staan kijken en het gebouw stond in mijn geheugen gegrift....

Even terug in de tijd.

Je kunt het je niet voorstellen, maar waar nu de Utrechtse wijken Kanaleneiland en Oog in Al liggen bevond zich in vroeger tijden één groot tuinbouwgebied. Ja, het is toch wel een beetje voor te stellen want wie zich nu verder naar het westen richting Vleuten en De Meern begeeft ziet hier toch nog wat restanten van. Aan het einde van de 19e eeuw hield Utrecht op bij de Croeselaan, vlak achter het Centraal Station. Hierachter begonnen de tuinderijen. Grote families, roemrijke geslachten en één van deze familie droeg achternaam Jongerius.

Jan Jongerius werd geboren in de Bastiaanshof, de karakteristieke tuinderswoning van zijn ouders. We schrijven het jaar 1888 en kleine Jan was voorbestemd om, hoe kan het ook anders, tuinder te worden. Het liep anders... heel anders.

Flamboyant zakenman

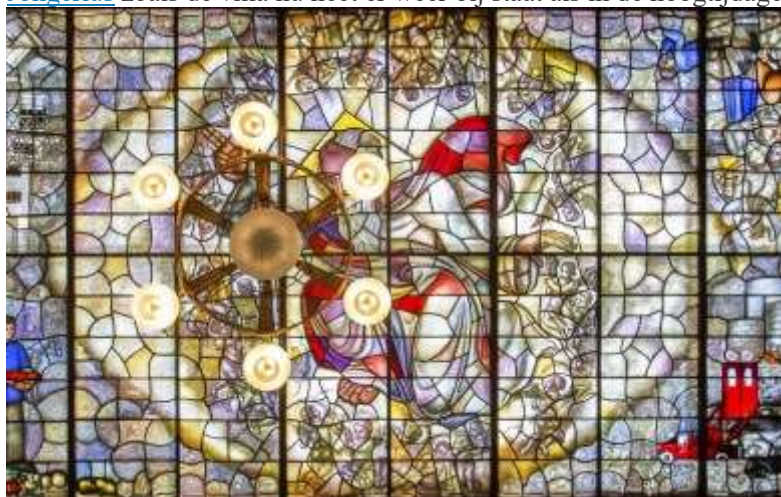
We schrijven 1941. Jan Jongerius, flamboyant Utrechts zakenman, carrosseriebouwer, brandstoffenverkoper, Ford dealer (de grootste van Nederland), wereldreiziger, devoot katholiek met een Pauselijke onderscheiding, weldoener, werkgever met 700 man personeel in dienst, echtgenoot en vader van 10 kinderen, en nog en heel klein beetje tuinder lag opgebaard in het iconische rood-wit geschilderde huis dat hij zelf geschapen had. Vrij plotseling overleden op 53 jarige leeftijd, maar in zijn korte leven een onuitwisbare indruk achtergelaten. Letterlijk. Het icoon waarover ik spreek was de latere [Villa Jongerius](#). Het huis vertelt het verhaal van Jan, het huis is Jan.

De villa staat anno 2016 glimmend van trots te blinken in smetteloos wit en vurig rood. De bedrijfskleuren van de Jan Jongerius NV. Een prachtig Rijksmonument en geheel eigen van stijl. Beetje Bauhaus, beetje Jugendstil, Nieuwe Zakelijkheid, van alles wat. Jan bouwde 'm zelf, samen met zijn mensen van zijn bedrijf. Er is geen architect aan te pas gekomen, self made, zoals Jan was. De villa straalt trots uit, dat het goed met Jan zijn bedrijf ging, dat liet hij graag zien.

Het huis met een goede ziel

Al die jaren heb ik het af en toe gevolgd, ineens stond de bouwval in de steigers. De begroeiing verdween, en later ook de steigers. Daar stond ie, het icoon, de zware lasten van de tijd van zich afgeschud. Ik raakte steeds meer gefascineerd, ik wilde het verhaal weten, ik wilde naar binnen, ik moest naar binnen, en dat heb ik gedaan. Momenteel mag ik het verhaal mee vertellen als PR medewerker van de [Stichting Vrienden van het Jongeriuscomplex](#), samen met de kleinkinderen van Jan die ervoor hebben gezorgd dat [Villa Jongerius](#) zoals de villa nu heet er weer bij staat als in de hoogtijdagen van weleer.

De villa is nu een goed bezochte high-profile locatie voor vergaderingen, trainingen, workshops, bijeenkomsten, recepties, productpresentaties en diners, en de vertrekken, inclusief de imposante hal, die grotendeels in oorspronkelijk stijl zijn hersteld hebben na de afronding van de restauratie in 2013 al menig bezoeker in verwondering achter gelaten.

Het bijzondere verhaal van Jan Ford, zoals Jan in de volksmond werd genoemd, wordt keer op keer verteld, en deels vertelt de villa het verhaal zelf. Zoals een

gast laatst tegen mij zei: “dit huis heeft een goede ziel, het omarmt je”. Dat is veelzeggend. Gasten blijven terugkomen. Als vrijwilliger voor de stichting omarmt het enthousiasme van de nazaten van Jan je ook. Ze zorgen vol passie voor het moois wat hun grootvader heeft achtergelaten en zorgen samen met een enthousiaste groep mensen om zich heen dat het verhaal verteld blijft worden. En ik ben trots dat ik het verhaal ook mee mag vertellen.

Oja, achter de villa staat het minstens zo imposante hoofdkantoor van de Jan Jongerius NV, ook een rijksmonument. Daarover later meer...?!